LLŶN YSBRYDOLEDIG

DEUNYDDIAU ATEGOL

Os oes angen cymorth pellach arnoch ar agweddau penodol ar ddysgu yn yr awyr agored, gall y deunyddiau hyn gyfoethogi'r profiadau sy'n ennyn diddordeb a ddarperir gennych. Gallant eich cefnogi wrth i chi ddylunio, cynllunio a gweithredu eich cwricwlwm. Mae dysgu yn yr awyr agored yn ffordd wych o ddatblygu sgiliau cyfannol dysgwyr (creadigrwydd ac arloesedd, meddwl yn feirniadol a datrys problemau, effeithiolrwydd personol, cynllunio a threfnu). Byddwch eisiau canolbwyntio ar pam mae dysgu o bwys a sicrhau eich bod yn diwallu anghenion eich dysgwyr.
Mae'r deunyddiau hyn yn dangos llwybr y gellid ei gymryd drwy'r gweithgaredd. Nid yw hyn i fod yn rhagnodol. Dylech addasu eich dull, yn dibynnu ar anghenion a diddordebau eich dysgwyr a'ch ardal leol.

TROSOLWG

Mae dysgwyr yn archwilio noddfa Awyr Dywyll Ynys Enlli ac yn creu cwis yn seiliedig ar ennill statws Awyr Dywyll. Maen nhw'n ystyried sut y gallai pobl gael eu hysbrydoli gan yr awyr agored, gan edrych ar y manteision a'r anfanteision ac erthygl ymchwil. Mae dysgwyr yn gwneud fideo neu glip sain un funud o hyd i annog plant ifanc a'u rhieni i chwarae yn yr awyr agored yn amlach.
Maent yn archwilio chwedloniaeth Cymru ac yn ystyried pam mae Ynys Enlli hefyd yn cael ei hadnabod fel 'Ynys yr 20,000 o saint'. Mae dysgwyr yn defnyddio AI i wneud cyfres o ddelweddau i ddarlunio'r stori hon ac yn darllen rhai geiriau i gân a gynhyrchwyd drwy ddefnyddio AI, gan ysgrifennu geiriau eu hunain i drydydd pennill, cyn iddynt osod y geiriau hyn i gerddoriaeth.

CWRICWLWM I GYMRU

Meysydd dan sylw:

- Y Celfyddydau Mynegiannol
- Iechyd a Lles
- Y Dyniaethau
- Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu
- Mathemateg a Rhifedd

Mae'r gweithgaredd hefyd yn ymgorffori agweddau ar sgiliau trawsgwricwlaidd a amlinellir yn y FfLlRh a'r FfCD.

ADNODDAU

Dyfais y gellir ei defnyddio i gysylltu â'r rhyngrwyd a mynediad i'r rhyngrwyd.
Dulliau o recordio a golygu clip fideo neu sain, e.e. ffôn clyfar, tabled, camera fideo, ac ati.
Dull o chwarae cân, e.e. offerynnau cerdd, bysellfyrddau electronig, ac ati (dewisol).

GWNEUD Y GWEITHGAREDD

- Yn y rhan fwyaf o dasgau, bydd gofyn i ddysgwyr weithio mewn parau neu grwpiau.
- Anogwch y dysgwyr i rannu eu syniadau ac egluro a chyfiawnhau eu syniadau pan fo modd, mewn ymateb i gwestiynu agored. Mae cwestiynau ffocws wedi'u hawgrymu ar gyfer arwain dysgwyr drwy'r tasgau.
- Sylwer, os gwelwch yn dda: i gael mynediad at is-deitlau Cymraeg ar fideo, cliciwch ar 'Settings', yna detholwch 'Subtitles', yna 'Auto-translate' a dewis 'Welsh'.
- Er mwyn cyrchu'r raddfa ar Google maps, cliciwch ar 'View larger map'.
- Wrth fynd â dysgwyr i'r awyr agored, mae'n hanfodol cadw at y Cod Cefn Gwlad a bod unrhyw asesiadau risg perthnasol wedi'u cynnal a bod y risgiau wedi'u lliniaru.

TASG 1

PAM FOD AWYR DYWYLL LLŶN YN YSBRYDOLEDIG?

Eglurwch wrth y dysgwyr y byddan nhw'n ystyried noddfeydd Awyr Dywyll ac yn creu cwis yn seiliedig ar ennill statws Awyr Dywyll.

Sgrîn 3

Hysbyswch y dysgwyr bod Ynys Enlli wedi'i henwi fel y Noddfa Awyr Dywyll Ryngwladol gyntaf yn Ewrop, yn Ebrill 2023. Gofynnwch iddyn nhw wylio'r fideo Ynys Enlli: Island of ancient legends becomes UK's first dark sky sanctuary (bron i 5 munud o hyd) a thrafod yr atebion i'r cwestiynau. Gall dysgwyr wirio'r atebion trwy glicio ar bob cwestiwn.

Sgrîn 4

Gofynnwch i'r dysgwyr wylio'r fideo Cymraeg a wnaed gan blant i egluro statws Awyr Dywyll: Noddfa Awyr Dywyll Ynys Enlli / Bardsey Island Dark Sky Sanctuary (bron i 3 munud o hyd).

Gwahoddwch nhw i greu cwis yn seiliedig ar y fideo hwn.

TASG 2

PAM MAE BOD YN YR AWYR AGORED YN YSBRYDOLEDIG?

Eglurwch wrth y dysgwyr y byddan nhw'n ystyried sut y gallai pobl gael eu hysbrydoli gan yr awyr agored ac yn gwneud clip fideo neu sain i annog plant ifanc a'u rhieni i chwarae yn yr awyr agored yn amlach, yn y dasg hon.

Sgriniau 3-4

Eglurwch wrth y dysgwyr fod llawer o bobl yn cael eu hysbrydoli gan yr awyr agored. Gwahoddwch nhw i edrych ar y ffotograffau a thrafod y cwestiynau canlynol.

Cwestiynau ffocws

- Ble mae eich hoff leoedd? Pam mai'r rhain yw eich hoff leoedd?
- Beth sy'n eu gwneud yn arbennig?
- Pam maen nhw'n bwysig i chi?
- Pryd ydych chi'n meddwl am y lleoedd hyn? Pam?
- Beth allwch chi ei weld, ei glywed, ei arogli a'i deimlo yn eich hoff leoedd?

Sgrîn 5

Gofynnwch i'r dysgwyr wrando ar y clip sain a thrafod y cwestiynau canlynol.

Cwestiynau ffocws

- Beth allwch chi ei glywed? Sut ydych chi'n gwybod?
- Ble gallai hyn fod? Pam ydych chi'n meddwl hynny?
- Sut mae'r synau hyn yn gwneud i chi deimlo? Pam?

Sgrîn 6

Gwahoddwch y dysgwyr i ystyried beth yw manteision ac anfanteision bod yn yr awyr agored, yn eu barn nhw. Gofynnwch iddynt drafod y cwestiynau canlynol gyda phartner.

Cwestiynau ffocws

- Beth yw manteision treulio amser yn yr awyr agored? Pam ydych chi'n meddwl hynny?
- Sut mae bod yn yr awyr agored yn gwneud i chi deimlo? Pam?
- Beth allech chi ei ddysgu o fod yn yr awyr agored?
- Beth efallai yw anfanteision bod yn yr awyr agored? Pam ydych chi'n meddwl hynny?

Gallech chi drafod eu hatebion gyda'r dosbarth.

Sgrîn 7

Hysbyswch y dysgwyr bod ymchwil yn 2024: [By aged two girls are already playing outside less than boys] (Saesneg yn unig) wedi canfod fod merched dwy flwydd oed neu hŷn yn chwarae llai yn yr awyr agored na bechgyn. Gofynnwch iddynt ystyried yr ymchwil a thrafod y cwestiynau canlynol.

Cwestiynau ffocws

- Ydych chi'n cytuno â'r ymchwil hwn? Pam? Pa dystiolaeth sydd gennych chi?
- Pam ydych chi'n meddwl y gallai'r canfyddiad ymchwil hwn effeithio ar iechyd meddwl a chorfforol merched, wrth iddynt dyfu'n oedolion ifanc?
- Beth allech chi ei wneud i annog plant ifanc a'u rhieni i chwarae yn yr awyr agored yn amlach?

Sgrîn 8

Dywedwch wrth y dysgwyr y byddan nhw'n gwneud clip fideo neu glip sain un funud o hyd i annog chwarae yn yr awyr agored. Gofynnwch iddynt drafod y cwestiynau canlynol a llunio map meddwl i ddangos eu syniadau, cyn gwneud eu penderfyniadau.

Cwestiynau ffocws

- Beth yw'r negeseuon allweddol yr hoffech eu cyfleu? Pam?
- Sut y byddwch chi'n cyfleu pob neges?
- Ble byddwch chi'n recordio? Pam?
- Beth fyddwch chi'n ei gofnodi? Pam?
- Sut byddwch chi'n golygu eich recordiad?
- Pwy fydd yn gwneud y gwahanol swyddi yn y grŵp? Pam?

Sgriniau 9-12

Gwahoddwch y dysgwyr i fynd allan i'r awyr agored i recordio eu clip fideo neu sain un funud o hyd, gan feddwl am eu penderfyniadau cynharach.

Gofynnwch iddynt rannu eu clip fideo neu sain gyda'r dosbarth, cymryd adborth a'i ddefnyddio i wella eu clip fideo, gan drafod y cwestiynau canlynol.

Cwestiynau ffocws

- Pwy yw'r gynulleidfa ar gyfer eich recordiad?
- Ble allech chi ddefnyddio'r recordiad er mwyn cyrraedd at eich cynulleidfa?
- Ble mae'r lleoedd gorau? Pam?

Gwahoddwch y dysgwyr i ddefnyddio eu recordiad i gyrraedd at gymaint o'u cynulleidfa â phosibl ac i fonitro'r adborth y maen nhw'n ei gael.

TASG 3

SUT MAE MYTHAU A CHWEDLAU YN EIN HYSBRYDOLI?

Yn y dasg hon, bydd dysgwyr yn archwilio chwedloniaeth Cymru ac yn defnyddio AI i wneud cyfres o ddelweddau i ddarlunio stori. Maent yn darllen rhai geiriau i gân a gynhyrchwyd yn defnyddio AI ac yn ysgrifennu geiriau eu hunain ar gyfer trydydd pennill, cyn iddynt osod y geiriau hyn i gerddoriaeth.

Sgrîn 3

Hysbyswch y dysgwyr bod chwedloniaeth Cymru wedi bod yn ffynhonnell ysbrydoliaeth i lawer o artistiaid, awduron a gwneuthurwyr ffilm. Mae straeon a chwedlau mytholeg Cymru wedi'u haddasu'n ffurfiau amrywiol ar gelfyddyd, gan gynnwys llenyddiaeth, cerddoriaeth a'r celfyddydau gweledol.

Eglurwch fod y Mabinogion, sef casgliad o chwedlau Cymreig, wedi bod yn ffynhonnell ysbrydoliaeth arbennig o gyfoethog i artistiaid a bod llawer o straeon a chwedlau eraill o bob rhan o Gymru, sydd wedi cael eu trosglwyddo i'r genhedlaeth nesaf dros gannoedd o flynyddoedd.

Sgrîn 4

Dywedwch wrth y dysgwyr bod Ynys Enlli hefyd yn cael ei hadnabod fel 'Ynys 20,000 o seintiau.'

Gofynnwch iddynt ddarllen y wybodaeth a defnyddio'r rhyngrwyd i ddarganfod mwy am y myth hwn ac i drafod y cwestiynau canlynol.

Cwestiynau ffocws

- O ble y daeth y gred hon?
- Ym mha ganrif y digwyddodd hyn?
- A oedd unrhyw un yn byw ar yr ynys mewn gwirionedd, neu ai dim ond pobl oedd yn 'ymweld'?

Sgrîn 5

Gwahoddwch y dysgwyr i drafod y cwestiynau canlynol.

Cwestiynau ffocws

- Sawl milltir sgwâr yw arwynebedd yr ynys? Sut gallwch chi gyfrifo sawl metr sgwâr yw hyn?
- Pa mor fawr yw bedd, yn eich tyb chi? Pam?
- Ydych chi'n meddwl ei bod hi'n bosibl gosod 20,000 o feddau yn y darn hwn o dir?
- Sut y byddech chi'n ei gyfrifo'n rhifiadol?

Sgrîn 6

Gofynnwch i'r dysgwyr werthuso'r llun trwy drafod y cwestiynau canlynol.

Cwestiynau ffocws

- Beth sy'n gwneud i'r llun edrych fel llun go iawn, yn eich barn chi?
- Beth sy'n gwneud iddo edrych yn 'ffug', yn eich barn chi?
- Beth fyddech chi'n ei newid am y ddelwedd er mwyn gwneud iddi edrych yn fwy 'realistig'?

Sgrîn 7

Gwahoddwch y dysgwyr i ddefnyddio AI i wneud cyfres o ddelweddau o fynachod yn cyrraedd Ynys Enlli ac yn byw ar yr ynys yn y 6ed ganrif, gan drafod y cwestiynau canlynol.

Cwestiynau ffocws

- Pa adnodd AI fyddwch chi'n ei ddefnyddio?
- Pa awgrymiadau fyddwch chi'n eu rhoi i AI?
- Sut y byddwch chi'n addasu'r delweddau er mwyn eu gwella?
- Pa fath o weithgareddau y byddai mynachod wedi cymryd rhan ynddynt?
- Sut y byddwch chi'n cyflwyno'ch delweddau?

Sgrîn 8

Gofynnwch i'r dysgwyr gymharu eu dilyniant o ddelweddau AI â rhai pobl eraill yn y dosbarth a thrafod y cwestiynau canlynol.

Cwestiynau ffocws

- Sut mae'r delweddau yn debyg?
- Sut maen nhw'n wahanol?
- Sut y gellir cyfuno'r delweddau i ddangos stori am fynachod ar eu pererindod i Ynys Enlli?

Sgriniau 9-10

Gofynnwch i'r dysgwyr ddarllen y ddau bennill a'r cytgan i gân am Ynys Enlli a grëwyd gan AI Cynhyrchiol. Heriwch nhw i greu geiriau ar gyfer trydydd pennill, ar ôl trafod y cwestiynau canlynol.

Cwestiynau ffocws

- Am beth fydd eich geiriau chi'n sôn? Pam?
- Sut ydych chi am geisio parhau i gynnal y patrymau rhythm ac odl sydd yn y ddau bennill cyntaf?

Sgriniau 11-12

Gofynnwch i'r dysgwyr feddwl sut byddan nhw'n gosod eu geiriau i gerddoriaeth, gan ddefnyddio'r awgrymiadau ar y sgrîn a thrafod y cwestiynau canlynol.

Cwestiynau ffocws

- Pa fath o naws ydych chi am ei greu yn eich cân?
- Pa fath o alaw fyddai'n eich helpu i greu'r naws hwn?
- Sut byddwch chi'n cyfansoddi'ch alaw?
- Sut byddwch chi'n sicrhau bod eich alaw yn cyd-fynd yn dda â'ch geiriau?
- Pa offerynnau allech chi eu defnyddio i berfformio'ch cân?

Gwahoddwch y dysgwyr i gyfansoddi eu halaw, ymarfer eu cân ac yna'i rhannu gyda'r dosbarth.

Sgrîn 13

Eglurwch wrth y dysgwyr eich bod am iddyn nhw ddefnyddio'r triongl myfyrio i feddwl sut roedden nhw'n gweithio.